

अशोकाष्टमी (अ० + अष्टमी) Otto Böhljngk & Rudolph Roth: Sanskrit-Wörterbuch, Part 1, Petersburg 1855
I. der 8te Tag in der ersten Hälfte des

Monats Kaitra As. Res. III, 277. — Vgl. अशोकत्रिरात्र.

अशोच (3. अ + शोच) m. Uneigennützigkeit, Bescheidenheit (अनहं-
कृति) TRIK. 3, 1, 8.

अशोभमानं (3. अ + शो०) संज्ञायाम् gaṇa चार्वादि.

अशौच (3. अ + शौच) = अशौच P. 7, 3, 30. n. Unreinheit: स्त्रीणाम् VBT.
21, 9. in relig. Sinne M. 11, 183.

1. अश्र (von 2. अश्र) 1) adj. gefräßig: मृगो नाम्नो अश्रि यज्जुर्गुप्यत् RV.
4, 173, 2. vom Blitzfeuer: तस्य धातो मध्यमो अश्रत्यश्रः 164, 1. — 2) m.
N. eines Dämonen: अश्रस्य चिच्छ्रयत्पूर्व्याणि RV. 2, 20, 5. 6, 4, 3. यः स्वश्रं
ज्ञानं यः शुल्लमश्रुषुं यो व्यंसम् 2, 14, 5.

2. अश्र m. Stein: (सेमो) नृभिर्धूतः सुतो अश्रैः RV. 8, 2, 2. NAIGH. 1, 10
(Wolke). — Vgl. अशन् und अशमन्.

अश्रया SV. I, 4, 1, 2, 3 nach BENFEY Hunger von einem vorausgesetz-
ten denom. अश्रय = अश्रनाय्. Die Stelle scheint indessen verdorben und
es könnte ursprünglich अश्रा (von अशन्) gestanden haben.

अश्रीतपिवता f. eine Aufforderung zum Essen (अश्रीत esset) und Trin-
ken (पिबत trinket) gaṇa मयूरव्यंसकादि. अश्रीतपिवतीय्, ०यति zum
Essen und Trinken auffordern wollen BHATT. 3, 92.

अश्रम am Ende eines comp. = अश्रमन् P. 5, 4, 94. VOP. 6, 45.

अश्रमक (von अश्रमन्) oxyt. gaṇa श्रयादि, proparox. = अश्रमनि कुशलः
gaṇa आकार्यादि. m. N. pr. eines Mannes VP. 382. LIA. I, Anh. IX, X,
N. अश्रमकसुमनुना MBh. 12, 1592. f. ०की die Gemahlin Prākīvant's
LIA. I, Anh. XIX. Devamīdhusa's HARIV. 1922. Anādhṛṣṭi's
1936. m. pl. N. eines Kriegerstammes und des von ihm bewohnten Ge-
bietes P. 4, 1, 173. R. 4, 41, 17. VARĀH. BRH. S. 14, 22 in Verz. d. B. H. 241.
MATSYA-P. in VP. 467, N. 17. 188, N. 33. अवत्यश्रमकाः gaṇa कार्तिकौष-
पादि. LIA. I, 708, N. 1. — Vgl. 2. अश्रक.

अश्रमकदली (अश्रमन् + क०) f. N. einer Pflanze (कदलीविशेष) RĪĠAN.
im ÇKDR.

अश्रमेकुत (अ० + के०) m. N. einer Pflanze (कुदपाषाणभेद) RĪĠAN. im ÇKDR.

अश्रमगन्धा (von अ० + गन्ध) f. N. einer Pflanze ÇAT. Br. 13, 8, 4, 16.
KĪTJ. ÇR. 25, 7, 17. — Vgl. अश्रमगन्धा.

अश्रमगर्भ (अ० + गर्भ) n. Smaragd AK. 2, 9, 92. H. 1064. Lot. de la b. l.
319 (nach BURN.: Diamant). — Vgl. अश्रमयोनि.

अश्रमगर्भज (अ० - गर्भ + ज) n. dass. RĪĠAN. im ÇKDR.

अश्रमघ्न (अ० + घ्न) m. N. einer Pflanze (पाषाणभेदनवृत्त, vulg. कायाजु-
डो) RĪĠAN. im ÇKDR. — Vgl. अश्रमनिद्र.

अश्रमचक्र (अ० + च०) adj. mit einer Scheibe von Stein versehen RV.
10, 101, 7.

अश्रमज (अ० + ज) n. 1) Erdharz AK. 2, 9, 104. H. 1062. Vgl. अश्रमेत्य,
शिलाजतु. — 2) Eisen RĪĠAN. im ÇKDR. Vgl. अश्रमसार und M. 9, 321.

अश्रमजतुका (अ० + ज०) n. Erdharz RĪĠAN. im ÇKDR.

अश्रमदारुण (अ० + दा०) m. Brechstange ÇATĪDH. im ÇKDR.

अश्रमदिद्यु (अ० + दि०) adj. Felsen —, Donnerkeile schleudernd: die
Marut RV. 5, 54, 3.

1. अश्रमन् (von 2. अश्र) m. Esser: ऊर्जे भृगो य इमं ज्ञानाश्मानानामा-
धिपत्यं जगाम AV. 18, 4, 54.

2. अश्रमन् m. Up. 4, 148 (ved.). 1) Schleuderstein, bes. der dazu geeig-
nete Kiesel: अश्रमानं स्वयम् RV. 5, 30, 8. 56, 4. यदि वाश्रमा प्रकृतो ज्ञानं
AV. 4, 12, 7. (अश्रो) वमश्रमन्स्परि 3, 1, 1. 21, 1. 12, 1, 19. अथ यदश्रु संतरि-
तमासीत्तो अश्रमा पृश्निभवत् (bunter Kiesel, Achat oder dergl.) ÇAT. Br.
6, 1, 2, 3. 9, 2, 3, 14. 47. 4, 2, 6. 10, 4, 3, 18. KĪTJ. ÇR. 18, 3, 19. 6, 9. — 2)
harter Stein überh., Felsstück, Fels AK. 2, 3, 4. TRIK. 2, 3, 5. H. 1035.

तर्को भिनदयश्रमना RV. 2, 191, 15. अश्रमानं चिच्छ्रवसा दिद्युतो वि 5, 30, 4.
4, 16, 6. अश्रमेना विलमप्ययाम् AV. 7, 35, 2. 3. 5, 23, 13. 6, 42, 2. 138, 5. 11,
7, 21. अश्रमानं तत्त्वं कथि 1, 2, 2. 2, 13, 4. उद्धरश्रमेना गाः RV. 10, 68, 4.

अश्रमानः झवति (omin.) ADDB. Ba. in Ind. St. 1, 41, 22. — BĀH. ĀR. Up.
1, 3, 7. KĀND. Up. 1, 2, 7. 8. M. 4, 190. 8, 250. 9, 321. 10, 86. HR. Pr. 43.

Vid. 105. अश्रमचूर्णा Staub von Stein KĪTJ. ÇR. 16, 3, 19. अश्रमकृ (Früchte)
mit einem Stein zerschlagend M. 6, 17. R. 3, 10, 2. अश्रमकृत्का JĀG. 3, 49.

Uebertragen, wie andere Bezeichnungen von Fels, Berg, auf die Wolke
NAIGH. 1, 10. मध्ये दिवो निहितः पृश्निश्रमा (vgl. AV. 10, 5, 20 und oben
u. 1) RV. 7, 47, 3. यो अश्रमेनारतराग्रं ज्ञानं 2, 12, 3. ते बाहुभ्यां धर्मितम-

ग्रिमश्रमेनि नक्तिः यो अश्रमयोः ङङ्कारि तम् 24, 7. तस्यैतच्छरीरं याद्वेयो
यदश्रमानः ÇAT. Br. 3, 4, 3, 13. तस्मादश्रमो ऽयो धमति (ebenso wohl s.
v. a. Erzgestein, vgl. RV. 9, 112, 2: कार्मारो अश्रमिर्भुविर्दिह्यवत्तमि-

च्छ्रुति) 6, 1, 3, 5. अश्रमेना क्षापः प्रभवति 9, 1, 2, 4. 3, 1, 3, 11. 6, 1, 1, 13. अ-
श्रममूर्धा AIR. Br. 8, 28. — 3) die himmlische Schleuderwaffe, Donnerkeil
(vgl. अश्रानि): वमोयमं प्रति वर्तयो गोर्दिवो अश्रमानम् RV. 1, 121, 9. 7, 104,

19. (इन्द्रः) सो अश्रमानं शर्वसा विधेदति 4, 22, 1. अश्रि अश्रमा यमस्येध (मरुतः)
1, 172, 2. AV. 13, 4, 41. 1, 13, 1. कृतमेव तु तत्सैन्यं पश्यामि शर्ववृष्टिभिः ।
राघवेपोतमं शस्यमिन्द्रेणोवाश्रमवृष्टिभिः ॥ R. 3, 38, 8. अश्रमवर्षं महामेघः स-

हमेव वर्षयत् 29, 1. शलभास्त्रमश्रमवर्षं समास्थायोक्तमभयाम् (Arjuna
spricht) ARĠ. 3, 33. MBh. 12, 10415. fg. Wenn der Dichter an den letzten
Stellen auch nur an Steine gedacht haben sollte, so liegt doch der ganzen
Vorstellung vom Steinregen ein Fallen von Blitzen oder Meteorsteinen
zu Grunde. — 4) vielleicht Himmel (wie im Zend): स्वर्ग्यदश्रमन्नाधिपा उ-

ग्रन्धो ऽभि मा वपुर्दृश्ये निनीयात् RV. 7, 88, 2. Es reicht jedoch auch die
Bedeutung Wolke zu. — 5) N. pr. eines Brahmanen MBh. 12, 834. fgg.
— Vgl. ROTH in Z. f. vgl. Spr. 2, 44. Ueber die verwandten Wörter s. u.

अशन्.

3. अश्रमन् m. scheint = अश्रमन् Stein zu sein ÇAT. Br. 3, 1, 3, 11: तस्मै
सर्वतो ऽश्रमपुरो परिधात्यश्रमा क्षाञ्जनम् gegen diesen wirft er rings eine
steinerne Wehr auf; denn Stein (aus Stein bereitet) ist die Augensalbe.

अश्रमत 1) n. a) Ofen AK. 2, 9, 29. TRIK. 3, 3, 145. MED. t. 83. — b) Feld
MED. — c) Tod TRIK. 3, 3, 144. MED. — 2) adj. a) unheilvoll (अश्रुम) TRIK.
MED. — b) schrankenlos (अनवधि) MED. — 3) m. N. pr. eines Marut
HARIV. 11346. — Bei den zwei ersten Bedeutungen kann अश्रमन् Stein
zu Grunde liegen, bei den zwei folgenden: 3. अ + शम्, bei der fünften:

3. अ + सीमन्, सीमत. H. an. liest अश्रत st. अश्रमत.

अश्रमतक (von अश्रमत) 1) Ofen, n. TRIK. 3, 3, 4. H. 1018. MED. k. 173.
m. H. an. 4, 3. — 2) Lampenschirm, n. MED. m. H. an. 4, 2. — 3) m.
N. einer Pflanze, = अश्रिष्टक RATNAM. im ÇKDR. = इन्डुक, कुराली,
अश्रपत्र, अश्रपत्र, नीलपत्र, यमलपत्रक RĪĠAN. ebend. Suçr. 1, 93, 15.

376, 14. 377, 13. 2, 52, 19. Vgl. अश्रमातक.